

JOHANNEKSEN SALAINEN KIRJA – 2. OSA

Käännös Ismo Dunderberg, Antti Marjanen ja Erja Salmenkivi

Tässä osassa kuvataan luojajumalaa, Jaldabaothia ja hänen luomaansa maailmankaikkeutta. Yksi ikuisista olennoista, Viisaus, luo ikuisessa valtakunnassa Jaldabaothin omin päin ja joutuu piilottamaan tämän epäonnistuneen luomuksensa muilta ikuisilta olennoilta. Jaldabaoth luo itselleen oman maailmankaikkeuden käyttäen tietämättään mallinaan jumalallista maailmaa. Jaldabaoth kuvataan erilaisten henkivaltojen luojaksi ja johtajaksi, joka kuvittelee olevansa ainoa jumala. Jälkimmäinen piirre osoittaa, että Jaldabaoth yhdistetään Vanhan testamentin Jumalaan.

12. Viisaus luo Jaldabaothin

Mutta yksi ikuisista olennoista, Älyn Viisaus (Sofia), alkoi ajatella itseään ja pohtia Näkymätöntä Henkeä sekä Alkutietoa. Hän halusi tuoda itsestään esiin jotain näiden kaltaista ilman Hengen suostumusta ja hyväksyntää ja kysymättä puolisonsa mielipidettä. Vaikka Viisaus ei löytänyt miehistä osapuoltaan eikä saanut tämän hyväksyntää, hän pohdiskeli ilman Hengen suostumusta ja puolisonsa tietämättä ja antoi ajatukselleen muodon.

»Viisaudessa olleen voittamattoman voiman takia hänen ajatuksensa ei jäänyt pelkäksi ajatukseksi. Hänestä ilmestyi jotain epätäydellistä, muodoltaan erilaista kuin hän itse, sillä hän oli luonut sen ilman puolisoaan. Sillä ei ollut äitinsä kaltaista muotoa, vaan se oli näöltään toisenlainen. Kun Viisaus katseli sitä, mitä oli tahtonut luoda, olento sai toisenlaisen, leijonakasvoisen käärmeen muodon. Sen silmät olivat kuin liekehtivät salamet, jotka loistavat valoa. Viisaus heitti sen luotaan, noiden paikkojen ulkopuolelle, ettei kukaan kuolemattomista näkisi sitä, sillä hän oli luonut sen tietämättömyyden vallassa. Viisaus ympäröi luomuksensa valoisalla pilvellä ja asetti pilven keskelle valtaistuimen, jotta kukaan ei näkisi olentoa paitsi Pyhä Henki, jota kutsutaan 'elävien äidiksi'.

13. Jaldabaoth luo valtiaita

Viisaus antoi luomukselleen nimen Jaldabaoth. Tämä on ensimmäinen hallitsija. Hän otti äidiltään suuren voiman, lähti äitinsä luota ja muutti pois sieltä, missä oli syntynyt. Hän alkoi hallita ja valmisti itselleen muita ikuisia olentoja kirkkaan tulen liekillä, joka on yhä olemassa. Hän yhtyi omaan mielettömyyteensä, joka hänessä oli, ja synnytti itselleen valtiaita, jotka olivat hänen alamaisiaan, ja kaksitoista enkeliä sekä kullekin oman ikuisen valtakunnan katoamattomien esikuvan mukaan. He loivat itselleen seitsemän enkeliä ja enkeleille kolme voimaa häntä ennen olleen ensimmäisen esikuvan kaltaisiksi. Valtiaat tulivat esiin kaiken alullepanijasta, pimeyden ja tietämättömyyden ensimmäisestä hallitsijasta. Myös he olivat peräisin sen tietämättömyydestä, joka oli saanut heidät aikaan. Ensimmäisen nimi oli Athoth, jota sukukunnat kutsuvat 'sadonkorjaajaksi'. Toinen oli Harmas, 'tulen ja kateuden silmä'. Kolmas oli Kalila-Umbri, neljäs Jabel, viides Adonaios, jota kutsutaan Sabaothiksi. Kuudes oli Kain, jota ihmissukukunnat kutsuvat 'auringoksi'. Seitsemäs oli Abel, kahdeksas Abrisene, yhdeksäs Jobel, kymmenes Armupiel, yhdestoista Melkhir-Adonin ja kahdestoista Belias, joka oli tuonelan syvyyden yllä.

Jaldabaoth asetti seitsemännen taivaan yläpuolelle hallitsijoiksi seitsemän kuningasta, yhden kutakin taivaankantta varten, ja viisi kuningasta syvyyden kuilun ylle. Hän antoi heille osan tulestaan, mutta ei välittänyt heille valon voimaa, jonka oli saanut äidiltään. Jaldabaoth oli nimittäin tietämättömyyden sokaisema.

Kun valo sekoittui pimeyteen, se sai pimeyden loistamaan. Kun taas pimeys sekoittui valoon, se himmensi valon, eikä se enää ollut valoa eikä pimeyttä. Näin Jaldabaothista tuli heikko. Tällä heikolla hallitsijalla on kolme nimeä. Ensimmäinen nimi on Jaldabaoth, toinen Saklas ja kolmas Samael. Hänessä ollut mielettömyys teki hänestä röyhkeän. Hän väitti: "Minä olen Jumala, eikä muuta Jumalaa ole." Hän ei tuntenut voimaansa, paikkaa, josta oli lähtöisin.

14. Enkelien hallitsijat

Kukin hallitsijoista teki itselleen seitsemän voimaa, ja kukin voimista teki itselleen kuusi enkeliä, kunnes enkeleitä oli 365. Nämä olivat niiden nimien ruumiillistumat: ensimmäinen oli pääsinkasvoinen Athoth, toinen aasinkasvoinen Eloaios, kolmas hyeenankasvoinen Astafaios, neljäs käärmeenkasvoinen Jao, jolla oli seitsemän päätä, viides käärmeenkasvoinen Sabaoth, kuudes oli paviaanikasvoinen Adonin ja seitsemäs Sabbede (Sabbaton), jolla oli häikäisevät tuliset kasvot. Tämä oli viikon seitsenluku.

Jaldabaothilla oli vielä enemmän kasvoja kuin näillä, joten hän saattoi esiintyä heidän edessään minkä näköisenä tahansa. Hän antoi osan tulestaan heille ollessaan serafien keskellä, ja siksi hän hallitsi heitä. Kirkkauden voiman takia, jonka hän oli saanut valona äidiltään, hän kutsui itseään Jumalaksi. Hän ei ollut kuuliainen paikalle, josta oli lähtöisin.

15. Jaldabaoth yhdistää voimat ja hallitsijat

Jaldabaoth sai ajatuksen yhdistää seitsemän voimaa hallitsemiinsa valtiaisiin. Kun hän käski, tämä tapahtui. Hän antoi nimen kullekin voimalle aloittaen korkeimmasta. Ensimmäinen on Hyvyys (kr. *khrestos* = hyvä), joka oli ensimmäisen valtiaan, Athothin, kanssa. Toinen on Kaitselmus, joka on toisen valtiaan, Eloaion, kanssa. Kolmas on Jumaluus, joka on kolmannen valtiaan, Astrafaion kanssa. Neljäs on Herruus, joka on neljännen valtiaan, Jaon, kanssa. Viides on Kuninkuus, joka on viidennen valtiaan, Sabaothin, kanssa. Kuudes on Kateus, joka on kuudennen valtiaan, Adoninin, kanssa. Seitsemäs on Ymmärrys (Viisaus), joka on seitsemännen valtiaan, Sabbateonin, kanssa. Kuten ikuisessakin taivaassa jokaisella näistä on oma taivaankantensa. Heille annettiin nimet ylhäällä asuvien kirkkauden mukaan, jotta heidät saataisiin tuhottua. Heidän alkuunpanijansa antoi heille nimet, joiden avulla he tekivät voimallisia tekoja. Kuitenkin nimet, jotka heille annettiin ylhäällä asuvien mukaan, koituvat heille turmioksi ja riistävät niiden voimat. Siksi kullakin niistä on kaksi nimeä.

Jaldabaoth järjesti kaiken käyttäen mallinaan ikuisia olentoja, jotka olivat jo olemassa. Hänen tarkoituksenaan oli tehdä voimista turmeltumattomien kaltaisia. Hän ei tosin itse nähnyt turmeltumattomuutta, vaan sen näki hänessä oleva voima, jonka hän oli ottanut äidiltään, kun tämä oli saanut hänessä aikaan jotain alkuperäisen järjestyksen kaltaista. Kun hän näki luomakunnan ympärillään ja vierellään lukemattomat enkelit, jotka olivat hänestä lähtöisin, hän sanoi heille: ”Minä olen kiivas Jumala, eikä ole muuta jumalaa minun rinnallani.” Näin ilmoittaessaan hän osoitti luonaan olleille enkeleille, että on olemassa toinen Jumala. Jos toista nimittäin ei olisi, ketä vastaan hän oikein kiivailisi?

16. Viisaus katu tekoaan

Niin äiti alkoi liikkua edestakaisin. Hän tajusi, mikä puute oli aiheutunut siitä, että hänen valonsa kirkkaus oli himmentynyt. Hän oli menettänyt valoaan, sillä hänen puolisonsa ei ollut ollut samaa mieltä kuin hän.

Silloin minä kysyin: ”Herra, mitä tarkoittaa se, että hän 'kulki edestakaisin'?” Hän hymyili ja sanoi: ”Älä luule, että hän 'liikkui vetten yllä', kuten Mooses on sanonut. Sen sijaan hän katui nähtyään tapahtuneen pahuuden ja sen, että hänen poikansa varasti. Unohdus otti hänet valtaansa tietämättömyyden pimeydessä, ja häntä alkoi liikehtiessään hävettää. 'Kulkeminen edestakaisin' on siis liikettä.”

Röyhkimys oli ottanut voiman äidiltään. Hän ei käsittänyt mistään mitään, vaan kuvitteli, ettei ollut olemassa ketään muuta kuin hän ja hänen äitinsä. Kun hän näki ne monet enkelit, jotka oli luonut, hän korotti itsensä niiden hallitsijaksi. Kun äiti havaitsi, ettei pimeyden vaate ollut täydellinen, hän ymmärsi, ettei hänen puolisonsa ollut ollut samaa mieltä kuin hän. Hän katui ja itki vuolaasti.

Koko täyteys kuuli hänen katumusrukouksensa ja ylisti näkymätöntä neitseellistä Henkeä hänen puolestaan. Pyhä Henki virtasi hänen ylleen ikuisten olentojen koko täyteydestä. Hänen puolisonsa ei tullut suoraan hänen luokseen, vaan täyteyden välityksellä korjatakseen hänen erheensä. Äiti otettiin ylös, ei kuitenkaan omaan ikuiseen valtakuntaansa vaan poikansa yläpuolelle. Näin hänen täytyi asua yhdeksännessä taivaassa, kunnes hän korjaisi erheensä.